

Zittingsdocument

B9-0488/2023

30.11.2023

ONTWERPRESOLUTIE

ingediend overeenkomstig artikel 112, leden 2 en 3, en lid 4, punt c), van het Reglement

over het ontwerp van verordening van de Commissie tot wijziging van de bijlagen II en V bij Verordening (EG) nr. 396/2005 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft de maximumgehalten aan residuen van fipronil in of op bepaalde producten
(D089865/03 – 2023/2945(RPS))

Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid

Verantwoordelijke leden: Anja Hazekamp, Maria Arena, Michal Wiezik, Jutta Paulus

B9-0488/2023

Resolutie van het Europees Parlement over het ontwerp van verordening van de Commissie tot wijziging van de bijlagen II en V bij Verordening (EG) nr. 396/2005 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft de maximumgehalten aan residuen van fipronil in of op bepaalde producten (D089865/03 – 2023/2945(RPS))

Het Europees Parlement,

- gezien het ontwerp van verordening van de Commissie tot wijziging van de bijlagen II en V bij Verordening (EG) nr. 396/2005 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft de maximumgehalten aan residuen van fipronil in of op bepaalde producten (D089865/03),
- gezien Verordening (EG) nr. 396/2005 van het Europees Parlement en de Raad van 23 februari 2005 tot vaststelling van maximumgehalten aan bestrijdingsmiddelenresiduen in of op levensmiddelen en diervoeders van plantaardige en dierlijke oorsprong en houdende wijziging van Richtlijn 91/414/EEG van de Raad¹, en met name artikel 14, lid 1, punt a),
- gezien Verordening (EG) nr. 178/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 28 januari 2002 tot vaststelling van de algemene beginselen en voorschriften van de levensmiddelenwetgeving, tot oprichting van een Europese Autoriteit voor voedselveiligheid en tot vaststelling van procedures voor voedselveiligheidsaangelegenheden², en met name artikel 5, lid 1,
- gezien de artikelen 11, 13, 168 en 191 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
- gezien het advies dat het Permanent Comité voor planten, dieren, levensmiddelen en diervoeders op 19 september 2023 heeft uitgebracht,
- gezien het met redenen omkleed advies dat op 13 maart 2023 door de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid (EFSA) werd goedgekeurd en op 13 april 2023 werd gepubliceerd³,
- gezien artikel 5 bis, lid 3, punt b), en artikel 5 bis, lid 5, van Besluit 1999/468/EG van de Raad van 28 juni 1999 tot vaststelling van de voorwaarden voor de uitoefening van de aan de Commissie verleende uitvoeringsbevoegdheden⁴,
- gezien artikel 112, leden 2 en 3 en lid 4, punt c), van zijn Reglement,

¹ PB L 70 van 16.3.2005, blz. 1.

² PB L 31 van 1.2.2002, blz. 1.

³ Reasoned opinion on the setting of import tolerances for fipronil in potatoes, sugar canes and commodities of animal origin, EFSA Journal 2023, 21(4), 7931
<https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/7931>.

⁴ PB L 184 van 17.7.1999, blz. 23.

- gezien de ontwerpresolutie van de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid,
- A. overwegende dat fipronil de werkzame stof is in systemische insecticiden en biociden en via de wortels of bladeren van de plant wordt opgenomen waarna er translocatie in de rest van de plant optreedt, waardoor de plant zelf in feite toxisch wordt voor herbivore insecten;
- B. overwegende dat fipronil sinds 2013⁵ vanwege de zeer hoge acute toxiciteit voor bijen in het merendeel van de gevallen niet meer mag worden gebruikt voor zaadbehandelingen in de Unie, en dat het gebruik van fipronil overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad⁶ sinds 2017⁷ niet meer is toegestaan;
- C. overwegende dat de maximumresidugehalten (MRL's) voor fipronil overeenkomstig artikel 18 van Verordening (EG) nr. 396/2005⁸ zijn vastgesteld op de desbetreffende bepaalbaarheidsgrens;
- D. overwegende dat de Commissie in haar ontwerpverordening voorstelt de MRL's voor fipronil in suikerriet te verdubbelen;
- E. overwegende dat, aangezien suikerriet aan dieren wordt gevoederd, de Commissie ook voorstelt de MRL's voor fipronil in het vet van runderen, schapen en geiten te verhogen tot maximaal zesmaal het huidige niveau;
- F. overwegende dat de voorgestelde invoertoleranties voor fipronil werden aangevraagd door het bestrijdingsmiddelenbedrijf BASF;
- G. overwegende dat de voorgestelde verhogingen van de MRL's voor fipronil het gebruik van fipronil als zaadbehandeling in Brazilië mogelijk maken, en de uitvoer en het vervoer van suikerrietresten als voeder voor de Europese veestapel vergemakkelijken alsook de uitvoer van Braziliaans vlees naar de Unie vereenvoudigen;
- H. overwegende dat in Verordening (EG) nr. 396/2005 is bepaald dat residuen niet aanwezig mogen zijn in zodanige hoeveelheden dat zij een onaanvaardbaar risico vormen voor de gezondheid van mens of dier;

⁵ Uitvoeringsverordening (EU) nr. 781/2013 van de Commissie van 14 augustus 2013 tot wijziging van Uitvoeringsverordening (EU) nr. 540/2011, wat de voorwaarden voor goedkeuring van de werkzame stof fipronil betreft, en houdende een verbod op het gebruik en de verkoop van zaden die zijn behandeld met gewasbeschermingsmiddelen die deze werkzame stof bevatten (PB L 219 van 15.8.2013, blz. 22).

⁶ Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 betreffende het op de markt brengen van gewasbeschermingsmiddelen en tot intrekking van de Richtlijnen 79/117/EEG en 91/414/EEG van de Raad (PB L 309 van 24.11.2009, blz. 1).

⁷ Uitvoeringsverordening (EU) 2016/2035 van de Commissie van 21 november 2016 tot wijziging van Uitvoeringsverordening (EU) nr. 540/2011 wat betreft de goedkeuringsperiode voor de werkzame stoffen fipronil en maneb (PB L 314 van 22.11.2016, blz. 7).

⁸ Verordening (EU) 2019/1792 van de Commissie van 17 oktober 2019 tot wijziging van de bijlagen II, III en V bij Verordening (EG) nr. 396/2005 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft de maximumresidugehalten voor amitrool, fipronil, flupyrsulfuron-methyl, imazosulfuron, isoproturon, orthosulfamuron en triasulfuron in of op bepaalde producten (PB L 277 van 29.10.2019, blz. 66).

- I. overwegende dat overeenkomstig artikel 5, lid 1, van Verordening (EG) nr. 178/2002 de levensmiddelenwetgeving streeft naar een of meer van de algemene doelstellingen van een hoog niveau van bescherming van het leven en de gezondheid van de mens en de bescherming van de belangen van de consument, inclusief eerlijke praktijken in de levensmiddelenhandel, waar nodig rekening houdend met de bescherming van de gezondheid en het welzijn van dieren, de gezondheid van planten en het milieu;

Risico's voor bijen

- J. overwegende dat de huidige bestuivingscrisis een van de grootste bedreigingen vormt voor de biodiversiteit en de mondiale en lokale voedselzekerheid; overwegende dat deze crisis de problemen van verborgen honger kan verergeren, de veerkracht van ecosystemen kan aantasten en het evenwicht in de ecosystemen die aan de basis liggen van ons leefsysteem, kan verstoren⁹;
- K. overwegende dat er steeds meer bewijs is dat het gebruik van fipronil verwoestende gevolgen heeft voor de biodiversiteit, vooral voor bijen en andere bestuivers¹⁰;
- L. overwegende dat de Commissie in haar mededeling van 20 mei 2020, getiteld “Een “van boer tot bord”-strategie voor een eerlijk, gezond en milieuvriendelijk voedselsysteem”¹¹, heeft aangekondigd dat “de EU de wereldwijde transitie naar duurzame agrovoedingssystemen zal ondersteunen, in overeenstemming met de doelstellingen van deze strategie en de duurzameontwikkelingsdoelstellingen”, en dat “de EU een sleutelrol kan spelen door met deze strategie wereldwijd de toon te zetten met hoge normen”;
- M. overwegende dat de Commissie in 2022 heeft voorgesteld¹² de MRL's voor twee neonicotinoïden met een hoog risico voor bestuivers te verlagen tot het laagste niveau dat met de nieuwste technologieën kan worden gemeten, waardoor ingevoerde producten niet langer residuen van clothianidine en thiamethoxam kunnen bevatten;
- N. overwegende dat de Commissie in dit verband van mening was dat “rekening houdend met alle relevante factoren ter zake overeenkomstig artikel 14, lid 2, gelezen in het licht van artikel 11 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, waarin wordt bepaald dat de eisen inzake milieubescherming moeten worden geïntegreerd in de omschrijving en uitvoering van het beleid en het optreden van de Unie, in het bijzonder met het oog op het bevorderen van duurzame ontwikkeling”, alle huidige MRL's voor clothianidine en/of thiamethoxam, zoals vastgesteld in Verordening (EG) nr. 396/2005,

⁹ Van der Sluijs, J.P., Vaage, N.S., “Pollinators and Global Food Security: the Need for Holistic Global Stewardship”, *Food ethics*, 1, Springer, 2016, blz. 75-91 <https://doi.org/10.1007/s41055-016-0003-z>.

¹⁰ Pisa, L., Goulson, D., Yang, E.C., et al., “An update of the Worldwide Integrated Assessment (WIA) on systemic insecticides. Part 2: impacts on organisms and ecosystems”, *Environmental Science and Pollution Research*, 28, Springer, 2021, blz. 11749–11797 <https://doi.org/10.1007/s11356-017-0341-3>.

¹¹ COM(2020)0381.

¹² https://food.ec.europa.eu/food-safety-news-0/farm-fork-strategy-member-states-approve-commission-proposal-lower-pesticide-residue-threshold-2022-09-27_en,

Verordening (EU) 2023/334 van de Commissie van 2 februari 2023 tot wijziging van de bijlagen II en V bij Verordening (EG) nr. 396/2005 van het Europees Parlement en de Raad wat de maximumgehalten aan residuen van clothianidine en thiamethoxam in of op bepaalde producten betreft (PB L 47 van 15.2.2023, blz. 29).

moeten worden verlaagd tot de bepaalbaarheidsgrens;

- O. overwegende dat fipronil gelijkenissen vertoont met neonicotinoïden op het gebied van toxiciteit, fysisch-chemische profielen en aanwezigheid in het milieu¹³;
- P. overwegende dat voor fipronil bijgevolg dezelfde redenering en regels als voor neonicotinoïden moeten worden toegepast;

Risico's voor de gezondheid

- Q. overwegende dat de langdurige inname van fipronil schade kan veroorzaken aan het centrale zenuwstelsel, de lever, de schildklier en de nieren¹⁴;
- R. overwegende dat fipronil door het Environmental Protection Agency van de Verenigde Staten (EPA) is ingedeeld als “mogelijk carcinogeen voor de mens”;
- S. overwegende dat de aanvaardbare dagelijkse inname (ADI) voor fipronil laag is, namelijk 0,0002 mg/kg lichaamsgewicht per dag;
- T. overwegende dat de EFSA in haar met redenen omkleed advies van 13 maart 2023 in haar blootstellingsbeoordeling op korte termijn alleen rekening heeft gehouden met de residuen in suikerriet en producten van dierlijke oorsprong waarvoor de bestaande MRL's zouden moeten worden gewijzigd, namelijk vet van runderen, schapen en geiten;
- U. overwegende dat fipronil echter nog steeds op grote schaal wordt gebruikt voor de bestrijding van plaagorganismen en buitensporig wordt gebruikt als middel tegen ziekteoverbrengers bij huisdieren en vee, wat leidt tot alomaanwezige verontreiniging van het milieu¹⁵;
- V. overwegende dat fipronil en de metabolieten ervan zijn aangetroffen in milieumonsters, zoals oppervlaktewater, drinkwater, stof zowel binnenshuis als buitenshuis, monsters van levensmiddelen, met inbegrip van groenten, voedselmonsters, eieren, melk, thee enz., alsook biologische monsters, zoals urine, serum en haar¹⁶;
- W. overwegende dat dit alles erop wijst dat fipronil alomaanwezig is in het milieu en zeer waarschijnlijk ook via verschillende andere blootstellingsroutes op ons bord en in ons lichaam terechtkomt;

¹³ Simon-Delso, N., Amaral-Rogers, V., Belzunces, L.P., et al., “Systemic insecticides (neonicotinoids and fipronil): trends, uses, mode of action and metabolites”, *Environmental Science Pollution Research*, 22, Springer, 2015, blz. 5–34 <https://doi.org/10.1007/s11356-014-3470-y>.

¹⁴ EFSA conclusion regarding the peer review of the pesticide risk assessment of the active substance fipronil, wetenschappelijk verslag van de EFSA, 2006, 65, blz. 1–110, <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2006.65r>; Chen, D., Li, J., Zhao, Y., en Wu, Y., “Human Exposure of Fipronil Insecticide and the Associated Health Risk”, *Journal of Agricultural and Food Chemistry* 2022, 70 (1), ACS Publications, januari 2022, blz. 63–71 <https://doi.org/10.1021/acs.jafc.1c05694>.

¹⁵ Chen, D., Li, J., Zhao, Y., en Wu, Y., “Human Exposure of Fipronil Insecticide and the Associated Health Risk”, *Journal of Agricultural and Food Chemistry* 2022, 70 (1), ACS Publications, januari 2022, blz. 63–71 <https://doi.org/10.1021/acs.jafc.1c05694>.

¹⁶ Ibidem.

- X. overwegende dat in 2017 wijdverspreide verontreiniging aan het licht is gekomen in miljarden eieren, eiproducten en vlees van pluimvee als gevolg van het illegale gebruik van fipronil in pluimveebedrijven in Europa en Azië, wat heeft geleid tot het massaal vroegtijdig doden van kippen en de massale vernietiging van eieren, eiproducten en vlees;
- Y. overwegende dat volgens het Nederlandse Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu¹⁷ de ADI voor kinderen in sommige gevallen zou kunnen zijn overschreden als gevolg van de gevallen van ernstige en grootschalige voedsel fraude in verband met fipronil;
- Z. overwegende dat het laatste volledige advies van de EFSA met betrekking tot fipronil dateert van 2006; overwegende dat vrij recente wetenschappelijke gegevens aanleiding geven tot bezorgdheid omdat fipronil in verband wordt gebracht met genotoxische effecten¹⁸;

Slotopmerkingen

- AA. overwegende dat fipronil in de geharmoniseerde indeling en etikettering als bedoeld in Verordening (EG) nr. 1272/2008 van het Europees Parlement en de Raad¹⁹ is ingedeeld onder acute aquatische toxiciteit, categorie 1, chronische aquatische toxiciteit, categorie 1 en specifieke doelorgaan toxiciteit bij herhaalde blootstelling, categorie 1;
- AB. overwegende dat fipronil opgenomen is in het voorstel voor beperking van poly- en perfluoralkylstoffen (PFAS) omdat het voldoet aan de OESO-definitie van PFAS²⁰;
- AC. overwegende dat de Commissie in haar mededeling van 14 oktober 2020, getiteld “Strategie voor duurzame chemische stoffen – Op weg naar een gifvrij milieu”²¹, heeft toegezegd een uitgebreide reeks maatregelen voor te stellen om het gebruik van en de verontreiniging met PFAS aan te pakken;
- AD. overwegende dat de Commissie het milieu en de Europese burgers moet beschermen op basis van de beschikbare wetenschappelijke informatie, door gebruik te maken van de verplichtingen en wettelijke mogelijkheden uit hoofde van Verordening (EG) nr. 396/2005 en Verordening (EG) nr. 178/2002 om een hoog niveau van bescherming

¹⁷ RIVM, Risicobeoordeling van lange-termijn inname van fipronil via de consumptie van ei en ei-producten van 28 september 2017, <https://www.rivm.nl/documenten/risicobeoordeling-van-lange-termijn-inname-van-fipronil-via-consumptie-van-ei-en-ei>.

¹⁸ Badgular, P., Selkar, N., Chandratre, G., et al., “Fipronil-induced genotoxicity and DNA damage in vivo: Protective effect of vitamin E”, *Human & Experimental Toxicology*, 36 (5), Sage Journals, 2017, blz. 508–519 <https://doi.org/10.1177/0960327116655388>; Lovinskaya, A.V., Kolumbayeva, S.Z., Kolomiets, O.L. en Abilev, S.K., “Genotoxic effects of pesticide fipronil in somatic and generative cells of mice”, *Genetika*, 52 (5), 561-8, Russisch, mei 2016, PMID: 29368479.

¹⁹ Verordening (EG) nr. 1272/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 betreffende de indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels tot wijziging en intrekking van de Richtlijnen 67/548/EEG en 1999/45/EG en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1907/2006 (PB L 353 van 31.12.2008, blz. 1).

²⁰ <https://echa.europa.eu/nl/registry-of-restriction-intentions/-/dislist/details/0b0236e18663449b> zie Bijlage A.

²¹ COM(2020)0667.

van de gezondheid van mens en dier en van het milieu te waarborgen;

- AE. overwegende dat de voorgestelde MRL's geen hoog beschermingsniveau bieden voor bijen en andere bestuivers in Brazilië en de gezondheid van de burgers in Europa niet beschermen, waardoor deze in strijd zijn met Verordening (EG) nr. 396/2005 en Verordening (EG) nr. 178/2002;
1. maakt bezwaar tegen de aanneming van het ontwerp van verordening van de Commissie;
 2. is van mening dat dit ontwerp van verordening van de Commissie niet verenigbaar is met het doel en de inhoud van Verordening (EG) nr. 396/2005 en Verordening (EG) nr. 178/2002;
 3. verzoekt de Commissie haar ontwerp van verordening in te trekken;
 4. verzoekt de Commissie de MRL's voor fipronil op de huidige bepaalbaarheidsgrens te handhaven en verzoeken om invoertoleranties af te wijzen;
 5. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie, alsmede aan de regeringen en parlementen van de lidstaten.